

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 91

Číslo: 19

8. května 2011

Cena: 7 Kč

VZÁCNÁ NÁVŠTĚVA NA HTF UK

V rámci dlouholeté spolupráce navštíví ve dnech 5. – 9. května delegace 18 studentů a profesorů z regensburšké univerzity Husitskou teologickou fakultu Univerzity Karlovy. Letošní společný seminář, který bude pokračovat v polovině května v Regensburgu, má téma „Náboženská výchova v rodině, ve škole a v obci“. Hosty přijme bratr patriarcha, vyslechnou přednášky na UK HTF, navštíví památník v Terezíně a zúčastní se našich bohoslužeb v kostele Jana Křtitele „Na Prádle“, kde vedoucí delegace doc. dr. Thomas Kothmann poslouží slovem Božím. Kázání zde otiskujeme. Jeho autor je ordinovaným duchovním lutherské církve v Bavorsku, s nímž má naše církev vřelé styky.

Sestry a bratři!

„A my jsme doufali...“ - tento hluboký povzdech, plný rozčarování, bezpochyby známe všichni. „Doufali jsme...“, a přece to dopadlo jinak. Kdo z nás alespoň jednou nespolehal na pomoc, která se pak nedostavila. Kdo z nás si alespoň jednou v životě nepomyslel: nezabránil by Bůh této katastrofě, tomuto utrpení, kdyby existoval? „A my jsme doufali...“ - náladu obou učedníků si dovedeme dobře představit. Také oni doufali ve viditelný důkaz Boží moci, v to, že Ježíš „má vykoupit Izrael“ (v. 21), že Bůh „mu dá trůn jeho otce Davida“ (L 1,32). To se však nestalo. Ten, jehož následovali, byl krutě popraven. Tim byla zničena i jejich naděje na osvobození. Zklamané naděje nás mohou vést k zahořknutí a mnohdy i k pochybnostem. Zklamané naděje nás vedou k tomu, abychom odešli, stejně jako učedníci, kteří se k Jeruzalému obrátili zády: Pryč odsud, jedno kam, jen odsud pryč! Pryč z tohoto místa zranění a ztroskotání! Plni události a zlomení se vydávají učedníci na cestu. A přitom si z duše vyprávějí o tomto svém rozčarování.

Kdo z nás by nemohl také vyprávět příběh o nějaké pohřbené naději: příběh o odmítnutém zaměstnání, nešťastném vztahu, profesním neúspěchu, dalekosáhlém a přece nereali-

vaném přání. Dobře, máme-li někoho, kdo nás poslouchá, někoho jako ten nejprve neznámý souputník obou učedníků na cestě. Je také dobře, můžeme-li někdy jít s někým, kdo se vyrovnal se zklamáním, protože nemá nikoho, kdo by mu naslouchal.

Učedníci jsou tak zaujatí svými sklíčujícími myšlenkami, že vůbec nepozorují, kdo je provází. Myslí si, že jsou opuštěni, že jsou sami spolu s těmi, kteří jsou na tom stejně jako oni. „Ale něco jako by bránilo jejich očí“ (v. 16), říká náš text. Vzkříšeného se není možno jednoduše dotknout a pochopit jej – tohle nám chce říci. Musí to vyjít od Krista, že se nám otevrou oči pro skutečnost a pro přítomnost Božího Syna – i v této chvíli. Učedníci potřebují na to, co se stalo, nový pohled. Cizinec si proto nechává ještě jednou vyprávět příběh o jejich pohřbené naději. Příběh Ježíšových mocných činů a slov, ale i příběh o jeho utrpení a smrti a nakonec i znepokojující zprávu o zjevení anděla na Ježíšově prázdném hrobě, kterou přijali zjevně zcela bezradně.

Jako na začátku je učedníkům smysl všech událostí uzavřen. „A my jsme doufali...“ Stále ještě učedníci nic nechápou. Dříve, než jsou jim oči otevřeny, musí jim Ježíš otevřít Pís-mo, musí jim vysvětlit, že nad jeho cestou je Boží nutnost: Mesiáš, ten, kdo při-

náší Boží spásu, musí projít utrpením a smrtí - kvůli nám.

„Jen trpící Bůh nám může pomoci“ – řekl jednou Dietrich Bonhoeffer. To odlišuje křesťanství od všech náboženství, která odkazují neustále na „Boží moc ve světě“, zatímco Bible učí lidi pohlédnout na „bezmocnost a Boží utrpení“. Slovo, které rozehřeje srdce učedníků, je slovo o kříži, které i tobě dnes připomíná: Bůh je s tebou v propastech tvých pochybností a úzkostí. V Ukřížovaném bere na sebe vinu, která tě tíží, tvou nemoc a tvé bolesti. Trpící Bůh na kříži nejenže ví, co je kříž, ale zná i tvůj kříž. Neboť na Golgathě stál jeho kříž mezi dvěma jinými. Oba učedníci na cestě si teprve později jasně uvědomili, že slova cizince zapálila jejich srdce. Boží slovo není žádná pustá fráze, ale slovo, které nám dnes – stejně jako tehdy učedníkům – může dát novou naději, neboť během věků se stále znovu potvrzuje, co řekl Bůh skrze proroka Izaiáše: „Tak tomu bude s mým slovem, které vychází z mých úst: Nena vrátí se ke mně s prázdnou, nýbrž vykoná, co chci, vykoná zdárně, k čemu jsem je poslal“ (Iz 55,11).

Bývalý rakouský biskup Oskar Sakrausky, který zde v Praze chodil do základní školy, to zažil v ruském válečném zajetí po druhé světové válce – jak o tom také vypráví ve svých pamětech. Jednoho dne jej vyvolal rudoarmějec z práce a chtěl s ním vykoupit jednu cigaretu. Z blůzy vytáhl pár lístků papíru, vysypal na ně tabák a zapálil ubalenou cigaretu. Sakrausky se podíval na ostatní lístky a když četl útržky textu, zjistil, že se jedná o listy z ruského Nového zákona. Požádal vojáka o tento papír a výměnou mu slíbil několik listů z „Prav-

dy“. Sakrausky měl tedy nyní Bibli, která se skládala ze tří stran Listu Římanům, z několika kapitol Skutků apoštolských a evangelia Janova. Stále znovu si četl text: „Je-li Bůh s námi, kdo proti nám?“ „Jsem jist, že ani smrt ani život ... ani přítomnost ani budoucnost... nedokáže nás odloučit od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši, našem Pánu“ (Ř 8,31.38-39). Sakrausky končí své vzpomínky poznámkou: „Z mého marného doufání na návrat domů se stalo trpělivé čekání, ať už jsem byl veden kamkoliv. Nyní ke mně promluvalo samo slovo Bible a učinilo ze mě svědka Kristových slov.“

Kristova slova se učedníků dotkla. Z ohně v srdci se nakonec stává radostné poznání, když se Ježíš posadil s učedníky ke stolu a lámal chléb. „Tu se jim otevřely oči a poznali ho; ale on zmizel jejich zrakům.“ praví se tu (v. 31). Je tu jeden krátký okamžik, na kterém v tomto příběhu všechno stojí. Opětne poznání Krista ve večeri a jeho zmizení. Od svého vzkříšení nepatří Vzkříšený už do předmětného světa, ale daruje se všude tam, kde je připomínáno jeho jména a jeho památka: „Vydán za tebe – vylita za tebe na odpuštění hříchů - k životu věčnému ve společenství znovu přicházejícího Pána.“

Z této zkušenosti pak vzniká u všech národů církev Ježíše Krista. Žije ze zkušenosti, že Kristus není sice mezi námi již viditelně, ale přesto je přítomný svým působením ve svém slovu a svátosti. Tato zkušenost nás i dnes spojuje s tehdejšími učedníky přes všechny jazykové a kulturní hranice. Stále znovu nás sjednocuje do bohoslužebného společenství chvály, jak o tom hovoří Bernard Tersteegen (1729): „Bůh je přítomen, klanějme se jemu, přistupujme s bázní k němu! Bůh je mezi námi! Ztiš se s uctivostí srdce, s čistou upřímností!“ (Píseň č. 49 ve zpěvníku CČSH).

Příběh emauzských učedníků končí tím, že dále vyprávějí, co se jim na

cestě stalo: o tom, jak Vzkříšeného poznali, když s nimi lámal chléb; o tom, jak jejich pohřbené naděje byly vzbuzeny k novému životu. Tím ovlivnili i ostatní a stali se pro ně, jak to jednou vyjádřil Pavel, „pomocníky radosti“ (1 K 1,24). Kéž by se to stalo také nám, abychom se stali kvůli Kristu pro ostatní pomocníky radosti! Neboť hlavním poselstvím Velikonoc je: Ježíš není osobnost minulosti, učitel lidstva, jehož myšlenky máme prosazovat, ale také ne světec, k jehož hrobu se konají poutě. Je Vzkříšený. Žije a je i dnes přítomný. Musíme a můžeme počítat s tím, že k nám přistupuje, jde s námi a mezi nás hovoří své směřující a ukazující slovo, které nám umožňuje doufat, protože se ukazuje jako slovo působící.

Tuto naději potřebujeme velmi nutně v době, kdy lidé na mnohých místech světa trpí katastrofami, násilím a dalším utrpením. Jak žijeme z Ježíšova poselství o smíření, si uvědomujeme v neposlední řadě právě dnes, kdy si připomínáme konec II. světové války, která přinesla lidstvu tolik strádání. V tomto světě nesmí mít poslední slovo moci zkázy, ale Kristus, který k nám volá: žijí a také vy máte žít! Jsem s vámi ve svém slovu a ve svátosti po všechny dny až do skonání světa. Z této přítomnosti žijeme, a proto prosíme jako učedníci slovy modlitby z 19. století:

*Zůstaň s námi, Pane, neboť se připozdívá a den se nachýlíl.
Zůstaň s námi s celou svou církví.
Zůstaň s námi k večeru dne, k večeru života, k večeru světa.*

Zůstaň s námi svou milostí a dobrotou ve svém slově a ve svátosti, svou útechou a požehnáním.

Zůstaň s námi, když nás obestře noc úzkosti a strachu, noc pochybností a pokušení, noc hořké smrti.

*Zůstaň s námi a se všemi tvými věřícími nyní i vždycky, až na věky!
(Georg Christian Dieffenbach, 1822-1901)*

Přeložil: Jan B. Lásek

PŘIJĎTE SI ZAZPÍVAT!

V náboženské obci Brno Královo Pole proběhne ve dnech 13. a 14. května v 18 h evangelizace, misie pro stávající členy naší náboženské obce, pro všechny brněnské členy i širokou veřejnost. Informace o tom vyjdou v místním tisku. Tým Jiřího a Marcely Zmožkových s doprovodem bude poprvé působit na půdě naší církve s takovou akcí. Sbor na ulici Svatopluka Čecha je překrásně opraven a vymalován. Tento skvost prvorepublikové architektury, jeden z našich prvních sborů, očekává velkou událost... Zvěstovat Slovo Boží s písněmi známého skladatele, textaře a zpěváka, který 30 let ovlivňuje naši populární scénu, písněmi Už mi láska není dvacet let, Tam u nebeských bran nebo Zvonky štěstí; je unikátní záležitost. Jiří Zmožek po svém životním bankrotu přijal Pána Ježíše Krista, obrátil se a svou tvorbu zaměřil křesťanským směrem. Od jisté doby tvoří křesťanské písně, mnoho

z nich je také určeno pro děti - Hledá Ježíš ovce ztracené; a jedna z neznámějších písní pro dospělé tam zazní také - Otče můj.

V rámci této evangelizace bude předpremiéra muzikálu Velký příběh o životě apoštola Pavla. Muzikál tvoří bratr Jiří Zmožek originálním způsobem, když jej nacvičuje v řadě měst a v mnoha sborech různých církví, Armády spásy, Církve bratrské, evangeliků, baptistů i jiných.

Byl jsem na návštěvě sester a bratří z Brna a okolí v sobotu 16. dubna v Brně. Potěšilo mne, když jsem viděl zpívat Janu Peřtovou z náboženské obce Brno-Nové Sady, zpívá křesťanské songy, má svou vlastní skupinu; také sestru Kopeckou, manželku našeho faráře z Blanska. Kromě jiných sester a bratří z jiných církví... Originalita Zmožkova nápadu spočívá v tom, že se kdokoliv může připojit a nacvičovat v nějakých termínech tento muzikál, tak, jak se šňůra kon-

certů týmu Jiřího Zmožka přesouvá po republice. Je to praktická ekumena! Seznámení s jinými křesťany našeho církevního spektra a možnost si v chóru nebo jako sólista v průběhu těch koncertních šňůr zazpívat. A nejen toho 13. a 14. května, ale i později. Přijďte si zazpívat, sestry a bratři, informace o zkouškách a místě získáte na www.zmozek.cz/koncerty.

Pro brněnskou náboženskou obec v Králově Poli to bude událost! Věřím, že přijdou starší členové náboženské obce i noví. Chceme šířit, zvěstovat, kázat evangelium všemu stvoření, jak nás vybízí náš Pán Ježíš Kristus. Nakonec i při té evangelizaci se můžeme my v sále připojit ke starým známým písním, co zaznějí. Ať je dána Kristu chvála, ať zpěv zaznívá z našich srdcí. I modlitby za nově získané křesťany a členy našich náboženských obcí! Potřebujeme to. Pán vám všem žehnej! V Kristu vás Petr Mečkovský

Žena knězem v Římskokatolické církvi

Když se řekne Římskokatolická církev, tak si člověk okamžitě vybaví celibát a problematiku s tím spojenou a navíc si automaticky spojí kněžský úřad s muži. Nedávno jsem četl hezký vtíp: Baví se dva vysoce postavení preláti Vatikánu a jeden se ptá druhého: „Myslíš, že zruší celibát?“ Druhý odpoví: „Toho se my nedožijeme, toho se dožijí až naše děti.“ Stejnými problémy se naše vznikající církve zabírala před devadesátí lety, kdy celibát dobrovolnila. Ženy začala světít až v padesátých letech. Naši kritici tvrdili, že naše nové teologické postoje jsou zaviněny liberalismem. Avšak není tomu tak, byla to potřeba. Potřeba, která pro nás vyřešila mnoho problémů. Tyto problémy však Římskokatolickou církev ještě čekají.

V dubnu švýcarská Nadace Herberta Haaga reprezentovaná teologem Hansem Küngem ocenila českou podzemní církev vedenou Felixem Davídkem. Cena udělená této podzemní církvi byla udělena za přičinění se „o svobodu v církvi“. Teolog Hans Küng je známý kritik dnešní oficiální vatikánské církve. Při ocenění podtrhl u podzemní církve, že je to ona, která vytvořila řady rovných připomínající prvokřesťanské společenství a ne hierarchické zařízení. K této věci se také vyjádřil profesor dogmatiky z Bonnu Hans Jorissen, který jasně konstatoval, že podzemní církev v Čechách předznamenala vzor budoucích církví. O tomto jsem vlastně nechtěl psát.

Biskup Davídek v roce 1970 vysvětil Češku Ludmilu Javorovou knězem. Byla to právě ona, která převzala cenu „Za svobodu církve“. Údajně v roce 1989 jí byla kněžská činnost zakázána. To však nic nemění na skutečnosti, že i v největší církvi na světě došlo k vysvěcení ženy. Dále je nutné podotknout, že biskup Felix Davídek vysvětil i ženaté muže. Ludmila Javorová dosáhla také vysokého úřadu v podzemní církvi. Stala se generální vikářkou. V roce 1970 biskup Davídek zorganizoval synodu, na které svoji platformu k svěcení žen obhajoval.

A tak nevím. Bylo to dění příliš moderních katolíků?

Jan Hradil

Z kazatelského plánu

DRUHÁ NEDĚLE PO VELIKONOCÍCH

Hospodinova milosrdenství je plná země. Nebesa byla učiněna Hospodinovým slovem. Aleluja.

ŽALM 66,1-2

První čtení z Písma: Skutky 2,14a.36-41

Tužby:

2. Abychom Krista následovali, kamkoli nás povede, modleme se k Hospodinu.

3. Aby Kristus doprovázel všechny, kdo jsou na cestách, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Bože, tvůj Syn se dal poznat svým učedníkům v lámání chleba. Otevři oči naší víry, abychom ho viděli v celém jeho díle vykoupění. Osviť nás svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána.

Druhé čtení z Písma: 1. Petrův 1,17-23

Evangelium: Lukáš 24,13-35

Verš k obětování: Žalm 63,1

Verš k požehnání: Lukáš 24,35

Modlitba k požehnání:

Bože všemohoucí, od tebe jsme dostali milost nového života. Prosíme tě, ať jsme stále vděční za tento tvůj dar. Ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 145, 257, 331

Z NOVOZÁKONNÍCH VÝKLADŮ - Zjevení Janovo 5 Listy sedmi církvím

Šlo nejen o záležitost náboženskou, ale byl tu také ohlas na historii. V roce 600 př. Kr. byla Smyrna dobytá a zničena Lydskými. Strabo praví, že po čtyři století bylo její jméno vymazáno ze seznamu měst. Ale bylo znovu obnoveno a zase se stalo autonomním řeckým městem. „Bylo mrtvé a zase žilo.“ Zemětřesení je srovnáno se zemí, ale ono znovu ožilo. Tyto historické zkušenosti byly jen stínem skutečnosti mnohem závažnější, totiž že Kristus zemřel a zase žije. Kristus je osobní zárukou budoucího života svého lidu. Nemohlo být aktuálnějšího poselství pro tehdejší křesťany.

Ale slova Vzkříšeného přinášela naději i dalším křesťanům v budoucnosti, kdy oslabená církev trpěla pronásledováním pohanského Říma: i když jejich trýzně budou završeny fyzickou smrtí, přece jim z prachu smrti vytryskne život daleko slavnější a oni budou dále žít v nesmrtelnosti a blaženosti nebeského království.

Pán prohlašuje: „Vím o tvém soužení.“ On poznal každou strast, jeho srdce pocítilo každou bolest, on počítal každou slzu. On poznal sklíčenost, a tak se ke svému lidu obrací s bohatstvím svého božského soucitu. Takovou zkušenost má i dnešní křesťan. Kristus zná naše soužení. Neexistuje žádná naše zkouška, o které by on nevěděl, žádná naše nesnáze, kterou by on nevnímal. Sám

prošel utrpením, a má proto pochopení pro svůj lid.

Pronásledování bylo spojeno – jako vždy v historii – s neoprávněným vlastněním majetku obětí. Ten byl zkonfiskován do pokladny impéria a informátorům byla vyplacena odměna ze statků těch, které zlovolně zradili. Ani záležitost ukradeného majetku neunikla oku Mistrovu. Říká, že ví o jejich „chudobě“, a připojuje paradoxně, že oni jsou „bohatí“. Ačkoli byli opuštěni a zbaveni všeho, co jim náleželo, přece byli bohatí, protože měli poklady věčnosti. Slavné dědictví svatých bylo jejich vlastnictvím. Situace křesťanů v období římského pronásledování byla žalostná. Okradení o všechno, vyhození ze zaměstnání, v tělesném utrpení a mučení. Smrt byla někdy šťastným vysvobozením. Těžko si dovedeme představit tíži nesnázi, kterými smyrenští procházeli. Byly tu i každodenní obyčejné starosti, nedostatek jídla, bedné oblečení – to vše vyžadovalo statečnost a víru. To byly zkoušky stále únavnější.

A mnoho věřících to mělo ještě horší pro nenávisťnou opozici a nactiutrhání Židů. Z nich mnozí fungovali jako informátoři proti nim. V listu do Smyrny jsou popisováni jako „ti, kdo si říkají Židé, ale nejsou, nýbrž je to spolek satanův“ (synagoga satanova). Apokalypsa hodnotí židovského odpůrce jako podvodníka a pokrytce. Není to pravý Žid, ale je inspirován

děblem. Jeho dřívější blízkost Bohu jen zdůrazňuje jeho nynější vzdálenost od něj.

„Neboj se toho, co máš vytrpět“, řekl náš pán. Divoká krutost Říma si vyžadovala zlost na neškodném křesťanu. Ale moc ďábla, který ji podněcoval (a jehož nástroji byli pronásledovatelé), je omezená a pod kontrolou. Bez božského dovolení se nesmí dotknout ani toho nejslabšího svatého. „Neboj se.“ Pán se ovšem nikdy netajil tím, jakou cenu člověk bude platit, když ho bude následovat. O Pavlovi například řekl: „Ukáži mu, co všechno musí podstoupit pro mé jméno“ (Sk 9,16). Ale „Neboj se!“ I kdyby se měla přihnat bouře, Boží dítě nemusí zachvátit ani hrůza ani zoufalství. Hodina zkoušky vydá svou vlastní sílu.

„Vězení, do kterého ďábel uvrhne některé ze smyrenských křesťanů, lze chápat jako náznak všech utrpení, která je čekají - nejprve jejich zatčení a uvěznění, a to zase zahrnovalo obvyklé útrapy včetně důkladného zbití. Tím mučedníci prošli.“ (Ramsey) Polykarp ze Smyrny byl mezi těmi mučedníky (upálen roku 155 nebo 156 v Římě).

Frederick A. Tatford
Prophecy's Last Word,
An Exposition of the Revelation,
nakl. Pickering and Inglis Ltd.
London 1. vyd. 1947, paperback
vyd. 1969, reprint 1970 a 1971
Zkrácený překlad: Jiřina Kubíková

Nad Písmem

SETKÁNÍ NA CESTĚ

L 24,13-35

Učedníci jsou zpražení. Už je to třetí den a nic. Nic se nestalo. Záraz se nekonal. Je to téměř poválečný popis, člověk vidí tu pouštinu vně i uvnitř, jak jdou tu přibližně jedenáctikilometrovou pouť bez entuziasmu, bez víze, bez budoucnosti. Učedníci s ničím nepočítají, a potká je záraz. Učedníci stojí v zármutku, a mluví s nimi sám Pán. Ještě to nevědí, ještě neutíkají za ostatními, příběh se teprve rozvíjí, ale Bůh už je zde. Ačkoli je pořád šero, pořád se připozdívá, Pán už je tu a řeší. Řeší jejich - naši skepsi.

Vykládá jim z Písem – a oni vědí, o čem mluví. Mají zájem mu naslouchat. Chtějí s ním jít. Chtějí s ním jít, chtějí s ním setrávat. Proto je může doprovázet. Mají společnou minulost a mají společnou budoucnost. Ve filmu Julie a Julie jde o vaření. Mimo to, že to je půvabný film o tom, jak se vaří, tak tam kuchařka, která vyznává určité hodnoty, čerpá z knih jiné, zkušené, které si hluboce váží a nakonec zatouží se s ní setkat. Ženy si dlouho píší a posléze se setkávají na vlakovém nádraží. Nikdy se neviděly. Hned se poznají. Signály z dopisů, ale i signály z vydaných publikací je ubezpečí, že to je ona. Ta, s níž má sraz. Je to takový krásný výjev. Jedna sošná, vysoká, druhá droboučká, zkušená, vstoupí do haly na velkém nádraží. Je pusté. Ale ne zcela. Setkají se tam

spolu lidé s minulostí. Se společnou minulostí. Se společnou touhou. A ta je k sobě přitáhne. Přitáhne je k sobě láska, i když se to motá kolem potraviny. To nevádí.

Ježíš také vyhledá ty, kteří o něm vědí. Ty, kdo o něm mluví, želi jeho nebytí. Jsou smutní a centrem jejich smutku je Pán. Proto se jim může ukázat. Jsou znalí Písem, jsou znalí Tóry, proto s nimi může toto téma probírat, proto je mírnou oklikou může přivést až k sobě.

Exegeté poukazují na to, že jsou v textu narážky na SZ i pro nás - čtenáře: „Vtom se jim otevřely oči.“ Pasivní vazba odpovídá 16. verši, „jako by jim cosi zadržovalo oči“. Sice Ježíše „nevidí“, ale „poznávají“ - epiginósko - ho. Tento výraz odráží biblické vyjádření užité v souvislosti s Adamem a Evou.

Gn 3,7 - Tu se jim oběma otevřely oči a zpozorovali, že jsou nazí. (Luke. T. Johnson - Výklad Lukáš 409)

Jakoby toto otevření očí nebylo k záhubě, nýbrž ke spáse. Toto prozření je skutečně prozřením k pravdě, ke spáse.

Tak i my máme naději setkat se s Pánem. Máme naději jako Julie a Julie. Kroužíme kolem něj, občas s ním „vaříme“, občas od něj utíkáme. Ale jsme v jeho rádiu. Protože v něm je každý. Každý je zahrnut do Pánovy lásky. Podstatné je, zda on je v tom našem.

Pokřtili nás, možná s námi i chodili do kostela, občas jsme něco slyšeli, potom se doba změnila, pulty s Bibliemi zaplnily knihkupectví a některé koupili, začali se. A přece zůstali smutní, jdoucí svými cestami. Je po Velikonocích, a přece mnozí jsou zamýšlení, zakřiknutí, jdoucí po svých cestách. Jen svých cestách. Ale i když je po Velikonocích, Pán na nádraží zůstal. Neodjel. Čeká na nás, až otevřeme dveře haly a půjdeme na sraz s ním.

Marta Silná

Pane,
váháme,
jestli si s tebou dát sraz
nebo ne.
Jestli přijdeš.
Máme strach.
Tak jsme často zahrnutí
vlastní skepsi.
A ty nejen,
že nás čekáš,
ty nás na to nádraží
dokonce doprovázíš.
Otevři nám oči.
Učiň nás těmi,
kdo se obrátí
a poběží sdělit
svým bratřím a sestřím:
PÁN JE ŽIV
Amen

ŽÁCI METODĚJOVI A SLOVANSKÁ BOHOSLUŽBA V ČECHÁCH

Odhaluje, co všechno nám kronikář Kosmas zatajil
Touto prací je odtajňována zamlčená existence slovanské bohoslužby v Čechách a celá řada dalších významných událostí, které Kosmas do kroniky nezaznamenal, třebaže o nich dobře věděl.

Začít musíme na Moravě, kde pamětihodného roku 885 došlo k závažným událostem, jejichž následky se promítly i do Čech. Zemřel věrozvěst Metoděj, načež byl na celé Moravě rozpoután krutý církevní teror, zaměřený proti jeho žákům. Tím vyvrcholil útlak slovanské bohoslužby započatý Svatoplukem již v předchozí době, jak o tom napsal tzv. Kristián na konci I. části své legendy. Metodějovi žáci tehdy utíkali z Moravy a kterým se nepodařilo včas uprchnout, byli zatčeni a prodáni do otroctví (viz Použité prameny č. 1, str. 120).

V Čechách, přesněji řečeno v jejich střední části, vládl tou dobou Bořivoj. Metodějovi žáci věděli, že byl pokřtěn Metodějem podle slovanské liturgie, neboť křest se konal na Moravě. Bořivoj byl tedy jejich souvěrcem. A tak část prchajících žáků odešla za ním do Čech. Další část odešla na severovýchod na Krakovsko (viz Použité prameny č. 2, str. 7). Ostatní, jak známo, odešli na jih, do Bulharska.

Čechách zahájili Metodějovi žáci misijní činnost. Zakládali kostely podle vzoru kostelů na Moravě; ty byly zasvěceny sv. Klimentovi, oblíbenému svěťci Konstantina-Cyrila, a bohoslužby v nich byly konány ve staroslověnském jazyce. Působení Metodějových žáků v Čechách je zřejmé z mapky, kterou vypracoval již před 155 roky historik Hermenegild Jireček; na ní vyznačil místa, kde byly založeny kostely sv. Klimenta. Ve studii, kterou tehdy sepsal, předpokládal však mylně, že tyto kostely dokumentují cesty a činnost obou věrozvěstů v české zemi. (viz Použité prameny č. 2, str. 5).

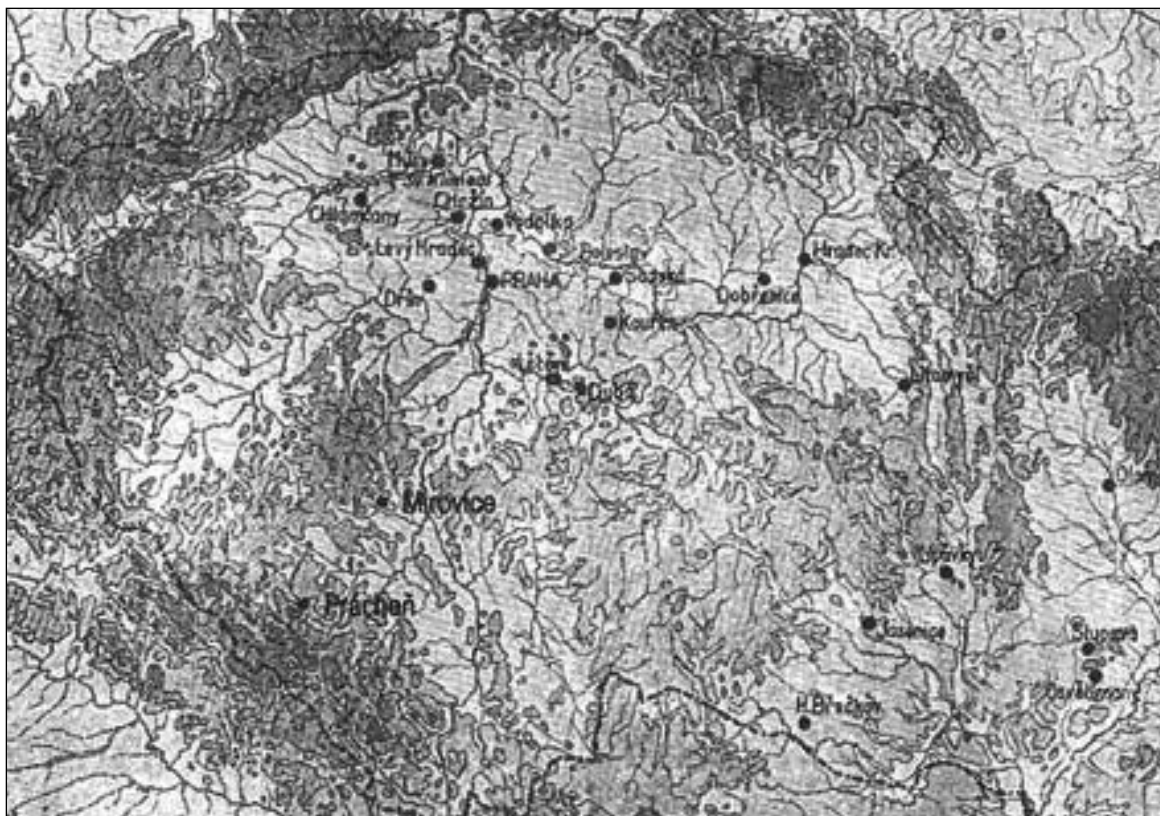
Z mapky je rovněž možno vyčíst, kdy Metodějovi žáci do Čech přišli. Jejich první zastávka byla již v Lito-myšli, městě na moravsko-českém pomezí. Tam založili kostel sv. Klimenta. Ten se do dnešní doby nezachoval, ale jeho tehdejší existence je spolehlivě doložena (viz Použité prameny č. 2, str. 13). Druhou zastávku vykonali v Hradci (nynější Hradec Králové), kde jejich misijní činnost dokládá kaple sv. Klimenta, přestavěná v barokním slohu a krásně zrenovovaná (viz Použité prameny č. 3, str. 5). Další zastávkou misionářů byla obec Dobřenice, kde stojí kostel sv. Klimenta, taktéž přestavěný v barokním slohu (viz Použité prameny č. 2, str. 10).

Kostel v Dobřenicích

Při svém putování z Dobřenic do středních Čech měli Metodějovi žáci při cestě Libici, hlavní sídlo Slavníkovců. Město leželo na řece Cidlině poblíž jejího ústí do Labe. V Libici se pravděpodobně zastavili, ale žádné stopy po sobě nezanechali. Patrně tam bylo významné pohanské kultovní místo, nebo tam již působil kněz s latinskou liturgií.

Když přišli k Praze, zakládali postupně kostely sv. Klimenta, všechny mimo areál Pražského hradu; tam již

Jirečkova mapka (viz Použité prameny č. 2, str. 4)

stál kostel P. Marie. Tři kostely založili na pravém břehu Vltavy - na Vyšehradě, na půdě nynějšího Klementina a na Poříčí. Čtvrtý kostel založili na levém břehu řeky - v Bubnech (viz Použité prameny č. 2, str. 15-17).

Bubny, původně samostatná obec, vznikly při brodu přes Vltavu zřejmě ještě v době před příchodem Slovanů do Čech (brod býval přibližně v místech nynějšího Hlávkova mostu). Zbytky obce podlely městské zástavbě v průběhu minulého století. Tamní kostel sv. Klimenta stojí v dnešní Kostelní ulici. Obec Poříčí vznikla při též brodu, na protějším břehu řeky. Kostel sv. Klimenta stojí v nynější Klimentské ulici. Třetí kostel sv. Klimenta založili poblíž druhého brodu přes Vltavu (brod býval v místech nynějšího Smetanova náměstí). Kostel stojí v areálu Klementina, které podle něho obdrželo své pojmenování.

Kostel na Vyšehradě si mezi tehdejšími kostely zaslouží zvláštní pozornost, neboť tam získal vzdělání ve slovanském písmu Prokop, pozdější postevník a budovatel slovanského kláštera na Sázavě (viz Použité prameny č. 6, str. 370). Vyšehradský kostel sv. Klimenta se nedochoval, ale jeho tehdejší existence je spolehlivě doložena, a přímo nám vnučuje otázku, zda vzácná hlaholská památka, Kyjevské listy, nemá svůj původ právě ve slovanské škole tohoto kostela.

Pokud jde o působení Metodějových žáků, kteří z Moravy uprchli na Krakovsko, založili tam deset kostelů sv. Klimenta se slovanskou liturgií - všechny mimo město Krakov, neboť v Krakově tehdy již stál kostel Panny Marie se slovanskou liturgií, založený několik let předtím. Z toho je zřejmé, že do pohanského Polska, konkrétně do Krakovska, se počala křesťanská víra šířit z Moravy (stejně jako do Čech), a že v tamních kostelech byly v té době konány bohoslužby ve staroslověnském jazyce.

Misijní kostely byly malé, zcela jednoduché a obvykle dřevěné; stavěny byly za součinnosti misionářů. Dřevo bylo snadno dostupným, levným stavebním materiálem a stavba kostela probíhala rychle. Na hradištích byly však misijní kostely zřizovány pouhou

úpravou již existujících stavení (viz Použité prameny č. 2, str. 23). Když pak po letech začal dřevěný kostel dožít a chátrat, byl zbořen a na jeho místě postaven kostel zděný nebo znovu kostel dřevěný, jestliže obec byla chudá. Při těchto přestavbách docházelo někdy ke změně jeho zasvěcení.

Uvážíme-li, že od založení prvních kostelů v Čechách uplynulo dodnes jedenáct století a že od té doby dodneška byl každý kostel přestavován několikrát, a přihlédneme-li k případ-

Kostel v Klementinu

ným změnám zasvěcení kostelů při přestavbách, vyplývá z toho, že kostelů sv. Klimenta bylo tehdy založeno mnohem více, než je vyznačeno na Jirečkově mapce.

Je to jistě velice překvapivý poznatek, který svědčí o rozvoji křesťanství podle slovanské liturgie v tehdejší pohanské české zemi a současně vyvrací dosavadní názor, že křesťanství se k nám rozšířilo ze západu, bez účasti Velké Moravy. Zároveň byl prokázán dosud nejasný původ a vznik kostelů a kaplí sv. Klimenta v Čechách a byla potvrzena pravdivost lidové tradice, která se udržela v místech, kde se kostely a kaple tohoto svěťce dochovaly, tj. že pocházejí z doby cyrilo-metodějské.

A tak půjdeme-li někdy kolem kostela nebo kolem kaple sv. Klimenta, kdekoli v Čechách, měli bychom se zastavit a zamyslet, neboť tudy se ubíraly dějiny našeho národa. Na tom místě

vykonávali misijní činnost žáci Metodějovi.

Poznali jsme, že v pohanských Čechách se slovanská bohoslužba počala šířit od konce IX. století a že v dalších letech nastal rozvoj křesťanství podle slovanské liturgie po celé české zemi. **Tento poznatek nesporně znamená průlom do dosavadních mylných představ o náboženské situaci za vlády prvních Přemyslovců.**

Rozmach slovanské bohoslužby v Čechách však neměl příznivou odezvu v Římě. Přemyslovští panovníci se tam dožadovali opakovaně a marně, získání souhlasu se zřízením arcibiskupství v Praze, tak jako bylo zřízeno již v roce 1000 v Polsku (ve Hnězdně) a v roce 1001 v Uhrách (v Ostřihomi). Ale vraťme se ke Kosmově kronice. Určitě nás bude zajímat, co o této náboženské situaci píše Kosmas ve své kronice. Probírejte ji pečlivě, list po listu. Zjistíme, že se o slovanské bohoslužbě nikdy ani nezmínil. Pokusme se nalézt důvod, proč ji zamlčoval.

Když Kosmas ve svém stáří pracoval na své kronice, byl svědkem krutého útlatku, zaměřeného proti slovanské liturgii. Zažil první i druhé vypuzení slovanských mnichů ze Sázavského kláštera. Viděl, jak jsou bezohledně páleny knihy psané hlaholským písmem. Důkazem toho, že jejich ničení bylo totální, je skutečnost, že se v Čechách ani na Moravě žádné nedochovaly. Aby za této situace ochránil kroniku před ničiteli knih, zamlčel v ní Kosmas nejen tehdy probíhající církevní perzekuci, ale zamlčel i slovanskou bohoslužbu jako celek a také všechno, co souviselo se slovanskou bohoslužbou; zamlčel i sv. Klimenta, třebaže v Čechách tehdy již stála celá řada jemu zasvěcených kostelů.

Použité prameny:

1. Charvát, Petr, Zrod českého státu, 2007
2. Bimbaumová, Alžběta, Kostely sv. Klimenta v Čechách a na Moravě, 1999
3. Piřha, Petr, Sv. Kliment Římský, patron diecéze a města Hr. Králové, 2004
6. Bláhová, Marie, Frolík, Jan, Profantová, Naďa, Velké dějiny koruny české, 2009

Zdeněk Martínek

Dokončení příště

Kaple sv. Klimenta v Hradci Králové

ZPRÁVY

Kalendář Blahoslav

Milé sestry a bratři, oznamujeme, že uspořádáním kalendáře Blahoslav na rok 2012 byl pověřen bratr Ervín Kukuczka. Prosíme autory, aby své příspěvky zasílali elektronickou poštou na adresu kukuczka@ustinadorlici.cz, a to do konce května. Pošt. adresa: Sychrova 104, Ústí nad Orlicí, 562 01. Telefon na bratra Kukuczku: 468 009 060.

Objednávky kalendáře přijímá bratr František Brynych, Wuchterlova 5, 166 26, Praha 6-Dejvice; prodejna.blahoslav@ccsh.cz

(red)

Teologická konference

V Hradci Králové se ve Sboru kněze Ambrože 11. – 12. května uskuteční teologická konference Víra a služba. První den se po bohoslužbě, kterou povede br. královehradecký biskup Štěpán Klásek, uslyšíme například příspěvek Ivana Štampacha - Vztah víry a služby, Martina Chadimy – Interpretace příběhu Adama a Evy v ráji ve světle moderního pojetí sociální práce a charitativní péče, Aleny Naimanové – Ekumenismus a ženy a Tomáše Altmana – Reflexe výsledků sčítání lidu pro CČSH. Speciální blok je věnován Koncepti policejních kaplanů v ČR. Následující den zazní mezi jinými referát o Spirituální péči o umírající v Domovech pro seniory hosta konference Filipa Štojdl, příspěvek Leoše Tučka o islámu a Hedviky Zim-

mermannové - Křesťan a politika. Všechny duchovní i laiky, studenty a širokou veřejnost se zájmem o uvedenou problematiku srdečně zveme.

(red)

Beseda o lesích

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na besedu s Ing. Danem Frantíkem, vedoucím oddělení krajinné zeleně MHMP, o minulosti, současnosti a budoucnosti lesů v Praze. Beseda bude v úterý 10. května od 17.30 hodin v přízemí kláštera Emauzy v Praze 2, Vyšehradská 49.

(JNe)

Recitál poezie

11. května od 18 hodin se v Husově sboru v Chlumci nad Cidlinou (Klicperovo nám. 75) uskuteční recitál poezie Stanislava Kubína.

(no)

Výstava v Blansku

Od 15. května do 15. června bude v zámecké galerii v Blansku u Brna probíhat výstava V. Lamra - obrazy, grafiky a kresby známého křesťanského výtvarníka.

(red)

Dětský tábor

Vážené sestry a vážení bratři, dovolujeme si vám nabídnout dětský tábor, pořádaný naším pardubickým vikariátem. Dětský letní tábor je v termínu 1. srpna – 12. srpna v rekreačním zařízení ve Vranicích u Jarošova. Ubytování budeme v rekreačním zařízení se všim sociálním zázemím ve víceúčelových pokojích.

Cena tábora je 2400 Kč na 12 dní a zahrnuje stravu, pitný režim, poplatek za ubytování, poplatek za lůžkoviny, pojistné, režijní náklady. Cena je ze strany církve dotována.

Závazné přihlášky je třeba odeslat do 15. července na adresu: Farní úřad CČSH v Pardubicích, Jiráskova 1270, Pardubice 530 02, tel. 466614749, 608067442, rokyta.jan@centrum.cz

Jan Rokyta

EMAN vydává

Štěpán Hájek - Marika Bumbálková - Jonáš. Originálně výtvarně pojatá kniha deseti kázání o Jonášově útěku a cestě do Ninive se stává čtenáři překvapivě současným průvodcem na cestě, kde může nalézt své životní poslání a místo. Ilustrace mladé brněnské výtvarnice poskytují další svěbytnou interpretační rovinu. 96 stran. Cena 269 Kč. Knihu si můžete objednat na emailu: eman@evangnet.cz.

(red)

Oslava životního jubilea

Na Husitské teologické fakultě UK Praha bude dne 11. května ve 13 hodin ve velké aule (H 109) probíhat oslava osmdesátých narozenin dlouholetého profesora Nového zákona ThDr. Zdeňka Sáza. Duchovní, jeho žáci a všichni, kdo bratra profesora znají a chtějí mu přijít poblahopřát, jsou srdečně zváni.

Jiří Beněš

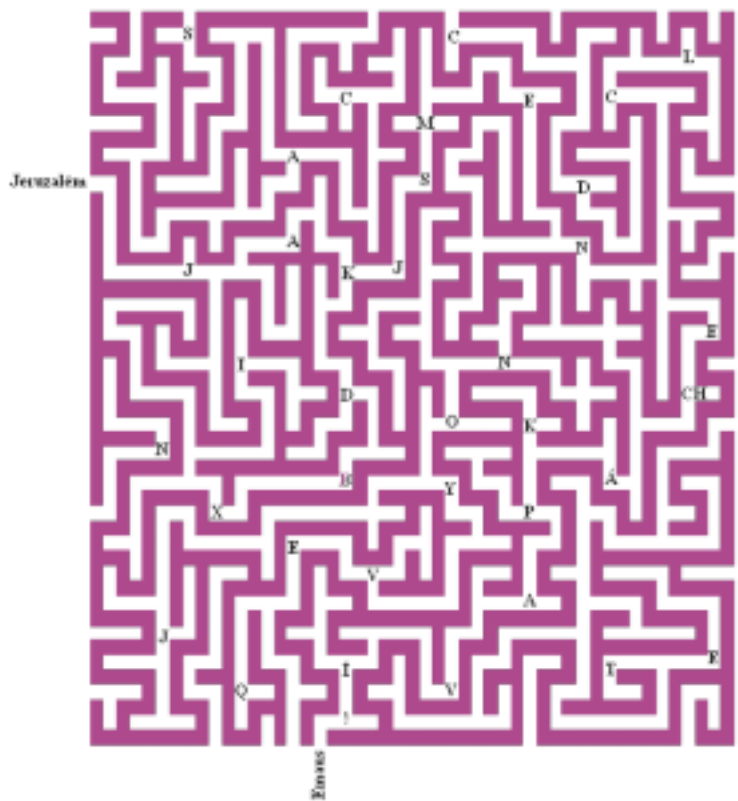
Koncerty u sv. Mikuláše

- * 9. 5. - 20 hodin
Bach, Dvořák, Liszt, Gershwin
Prague Brass Ensemble,
From Baroque to Jazz,
A. Bárta - varhany
- * 10. 5. - 17 hodin
Bach, Händel, Dvořák
Y. Škvárová - mezzosoprán,
J. Kalfus - varhany
- * 11. 5. - 17 hodin
Vierne, Händel, Mozart
H. Jonášová - soprán,
B. Rabas - varhany
- * 12. 5. - 17 hodin
Vranický, Mozart
České smyčcové trio
- * 13. 5. - 17 hodin
Purcell, Telemann, Händel
M. Šestáková - varhany,
V. Kozderka - trubka
- * 13. 5. - 20 hodin
Vivaldi, Mozart
Vivaldi orchestra Praga,
V. Návrat - barokní housle
- * 14. 5. - 17 hodin
Händel, Beethoven, Bach
J. Popelka - varhany,
V. Frank - viola
- * 14. 5. - 20 hodin
Vivaldi, Mozart
Vivaldi orchestra Praga,
V. Návrat - barokní housle
- * 15. 5. - 17 hodin
Bach, Händel, Rosini
K. Valošková - soprán,
O. Musilová - mezzosoprán,
Z. Němečková - varhany
- * 15. 5. - 20 hodin
Bach, Vivaldi, Mozart
Consortium Pragense
Orchestra,
Y. Škvárová - mezzosoprán,
M. Laštovka - trubka

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Cesta do Emaus

Pomůžete najít učedníkům správnou cestu z Jeruzaléma do Emaus? Po cestě sbírejte písmenka do tajenky.

(Řešení z minulého čísla: Můj Pán a Bůh.)

Jana Krajčřířiková

Roční předplatné na rok 2011 činí 364 Kč.
Číslo účtu: 43-3856220207/0100

Český zápas

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6

Šéfredaktorka: Dr. Helena Bastlová, redakce: Mgr. Jana Krajčřířiková, dr. Klára Břeňová, Mgr. Ervín Kukuczka, Petra Štěpánová, tel.: 220398107, mail: cesky.zapas@ccsh.cz

Tisk: Grafotechna, Distribuce: A.L.L. production s.r.o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9

ZEKUMENY

RADNÍ V KOLÍNĚ ZAKÁZALI ČTENÍ Z BIBLE

Radní v Kolíně zakázali číst Bibli, akce se měla uskutečnit na Karlově náměstí v rámci projektu Celonárodní čtení Bible. Autoři projektu to považují za omezení svobody projevu církvi. Za pravdu jim dávají právníci, podle kterých radní porušili zákon o shromažďování, informoval server idnes.cz.

"Hlasoval jsem proti. Podle mě Bible patří do prostor, které jsou k tomu vyhrazené," uvedl jako důvod zamítnutí žádosti radní Jan Pospíšil (TOP 09).

"To mě dost překvapuje," říká autor projektu Celonárodní čtení Bible Jan Skraňka. "V celé republice je akce oblíbená a nikde problémy nebyly. Předčítají i sami starostové a radní. Spolupracujeme se školami i knihovnami. Podmínkou právě bylo, aby se akce konaly na veřejném prostranství, a ne v kostelech," doplnil Skraňka pro idnes.cz.

"S povolením akce nebyly problémy ani v Kolíně, až letos," stěžuje si pastor apoštolské církve František Flek, organizátor čtení v Kolíně. Domnívá se, že město jednalo protiprávně. "Zákon o shromažďování nám ukládá pouze ohlašovací povinnost. Zakázat nám ji nemohou a beru to jako výrazný zásah do svobody projevu církvi," říká Flek.

S tím souhlasí i právníci, například Pavel Čížinský z poradny pro občanství, občanská a lidská práva upozorňuje na protiprávnost omezení: "Zákon o shromažďování veřejnosti i církevním institucím umožňuje pořádat veřejná setkání kdykoliv a kdekoliv, stačí je nahlásit. Zakázány mohou být jen akce, při kterých mohou být porušována lidská práva nebo když hrozí účastníkům na místě nějaké nebezpečí. Nutit někoho, aby si podával žádost nebo mu akci zakázat kvůli tomu, že se něco někam nehodí, je protiprávní."

"Osobně proti čtení z Bible nic nemám a hlasoval jsem pro. Musím ale hájit výrok rady. Pastor chtěl mít navíc akci ozvučenou, to už zábor veřejného prostranství je," domnívá se starosta Kolína Vít Rakušan (Změna pro Kolín).

Celonárodní čtení Bible má podle pořadatelů za cíl rozšířit povědomí o nejvýznamnější křesťanské literární památce. Letos se akce účastnilo asi 70 měst a obcí. Akci podpořil i ministr kultury MUDr. Jiří Besser (TOP 09).

www.christnet.cz

VÝZNAČNÝ ISLÁMSKÝ MYSLITEL:

EXTREMISMUS NEPATŘÍ K ISLÁMU A MUSÍ SE PROTI NĚMU BOJOVAT

Význačný islámský myslitel a vůdce islámských fundamentalistů v Tunisku Rašid Ghannúš vyzval muslimy po celém světě, aby zavrhl extremismus a vzkřísili skutečnou podobu islámu. Učinil tak podle agentury AP v závěrečném projevu na výročním shromáždění francouzských islámských organizací u Paříže.

Extremismus nepatří k islámu a musí se proti němu bojovat. „Islám je nyní spojován s násilím, terorismem... s odmítáním náboženské a politické různorodosti, s popíráním ženských práv. Nyní je představován jako nějaká nákaza. Naším úkolem je obnovit tvář islámu,“ zdůraznil Ghannúš.

Jeho fundamentalistická strana byla v Tunisku zakázána už rok po svém založení na začátku 80. let. Od roku 1992 žil v Británii, kam utekl před režimem prezidenta Zina Abidína bin Alího. Letos v lednu se po pádu bin Alího vrátil do Tuniska. Jeho návrat nebyl přijímán jednoznačně. Na letišti ho čekali zastánci laické společnosti s transparenty brojícími proti fundamentalismu, teokracii a islámskému právu šarii.

Podle pozorovatelů byl jeho návrat nejviditelnějším symbolem změn, které Tunisko zažívá. Předcházelo mu uvolnění omezení médií, možnost opětovného registrování zakázaných politických stran a amnestování politických vězňů.

podle ČTK

RAKUŠANÉ DALAJLAMOVÍ DŮVĚŘUJÍ VÍCE NEŽ PAPEŽI

Obyvatelé římskokatolického Rakouska z církevních a duchovních vůdců nejvíce důvěřují dalajlamovi. Hlava Římskokatolické církve ve Vatikánu se těší mnohem menší důvěře a nejméně Rakušané věří hlavnímu představiteli muslimů v alpské republice. Vyplývá to z aktuálního průzkumu pro agenturu APA.

Z více než 500 dotázaných jich 38 procent uvedlo, že nejvíce z náboženských představitelů věří dalajlamovi. Papeže Benedikta XVI. uvedlo pouhých osm procent respondentů. Hlava Římskokatolické církve v Rakousku, kardinál Christopher Schönborn, si připsala deset procent důvěřujících. Jako představitel, jemuž věří nejméně, uvedlo 42 procent Rakušanů šéfa rakouských muslimů Anase Schakfěha a 35 procent šéfa místní židovské komunity Ariela Muzikanta.

Podle ředitele Rakouského institutu pro marketing Wolfganga Bachmayera výsledky ukazují, že důvěru v náboženské vůdce neurčuje ani tak vyznání, jako spíš známost osobností a jejich mediální obraz.

podle ČTK